

Sygn. akt VI Ka 253/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Elżbieta Kosecka-Sobczak

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Deręgowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lipca 2022 r.

sprawy przeciwko A. H.

c. H. i Z., ur. (...) w (...)

oraz K. E.

s. T. i M., ur. (...) w S.

obwinionych o czyny z art. 116 § 1a k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionych

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt II W 273/21

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia obwinionych A. H. i K. E. od zarzucanych im wnioskiem o ukaranie czynów;

II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 253/22

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 11 kwietnia 2022 r. wydanym w sprawie sygn. akt II W 273/21 Sąd Rejonowy w Nowym Mieście Lubawskim uznał obwinionych A. H. i K. E. za winnych tego, że w dniu 29 października 2021 r. o godzinie 20:50 w miejscowości K. na ulicy (...), powiat (...), woj. (...), przebywając w miejscu publicznym, w sklepie (...), nie stosowali się do obowiązku zasłaniania ust i nosa przy pomocy maseczki ochronnej, wbrew obostrzeniom wynikającym z sytuacji epidemicznej związanej z COVID-19, tj. czynu z art. 116 § 1a k.w. i za to na mocy art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył im kary grzywny w wysokości po 400 zł (punkt 1 i 2) oraz zwolnił obwinionych w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania (punkt 3).

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionych, który zaskarżył go w całości i zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 116 § 1a k.w. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że obwinieni popełnili czyn, stanowiący wykroczenie,
- naruszenie art. 1 § 1 k.w. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i ukaranie obwinionych za czyn, który nie był zabroniony przez ustawę jako wykroczenie,

- naruszenie art. 92 ust. 1 Konstytucji poprzez jego niezastosowanie oraz art. 52 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji, a w konsekwencji naruszenie art. 178 ust. 1 Konstytucji poprzez zastosowanie aktu prawnego niespełniającego zasad legislacyjnych i przekraczającego zakres upoważnienia ustawowego;

- rażąco naruszenie art. 2 ust. 1 i 2 k.w. poprzez jego niezastosowanie pomimo braku odmiennych ustawowych reguł rozstrzygających kolizyjność ustaw w czasie;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 62 § 1 i 3 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. oraz w zw. z art. 2 § 1 i 2 k.w. poprzez wydanie wyroku skazującego w sytuacji, gdy czyny obwinionych nie zawierają znamion wykroczenia, a ponadto wobec depenalizacji czynu zarzucanego we wniosku o ukaranie.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obydwójga obwinionych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek o uniewinnienie zawarty w apelacji obrońcy obwinionych był zasadny i zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że o ile w początkowym okresie pandemii powszechny nakaz zakrywania nosa i ust faktycznie został wprowadzony z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego, na co wskazywał obrońca obwinionych w treści apelacji, to jednak ustawodawca naprawił ten błąd ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem Covid-19.

Bowiem cytowana ustawa z dnia 28 października 2020 r., która weszła w życie 29 listopada 2020 r. nadała, Radzie Ministrów upoważnienie do ustanowienia w rozporządzeniu powszechnego nakazu zakrywania ust i nosa w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu (art. 46b pkt 13). Dopiero od tego momentu dopuszczalne było wydanie rozporządzenia przewidującego generalny nakaz zakrywania ust i nosa. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie sygn. akt I KK 56/21). Ponadto mocą tej ustawy nastąpił też fakt wprowadzenia do kodeksu wykroczeń dodatkowego przepisu tj. art. 116 § 1a k.w., zgodnie z którego brzmieniem odpowiedzialność wykroczeniową ponosi ten, kto nie przestrzega zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W § 25 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów, zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nakazano zakrywanie, przy pomocy maseczki, ust i nosa m.in. w budynkach użyteczności publicznej przeznaczonych na potrzeby: administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym. Powyższy obowiązek został zmieniony dopiero w dniu 28 marca 2022 r., gdy weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego, w którym utrzymano obowiązek zakrywania ust i nosa, ale jedynie w budynkach, w których jest prowadzona działalność lecznicza, oraz w aptekach.

W przedmiotowej sprawie czyny obwinionych miały miejsce w miejscu ogólnodostępnym – w sklepie (...), mieli się ich dopuścić w dniu 29 października 2021r., a więc w dacie obowiązywania nakazu stanowiły wykroczenie. Z dniem 28 marca 2022 r. nastąpiła jednakże jego depenalizacja, skoro obowiązek zakrywania ust i nosa, od tej daty dotyczył tylko budynków, w których jest prowadzona działalność lecznicza, oraz w aptekach, a więc nie dotyczył już miejsca (sklepu) w którym zarzucane wykroczenia mieli popełnić obwinieni w omawianej sprawie. Zgodnie zaś z przepisem art. 2 § 1 k.w. jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie wykroczenia, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawy. Przepis ten wyraża

normę intertemporalną określającą, którą z ustaw należy stosować, gdy w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia czynu (Grzegorz Tomasz (red.), Kodeks wykroczeń. Komentarz, wyd. II, wydawnictwo LEX). Przy rozstrzyganiu kwestii, czy stara ustawa jest względniejsza dla sprawcy w danym konkretnym przypadku, należy uwzględnić całość przepisów starej i nowej ustawy (także ustaw pośrednich), a więc cały stan prawny dotyczący konkretnego czynu i jego sprawcy (Giezek Jacek (red.), Kodeks karny, Część ogólna. Komentarz; Wydawnictwo LEX).

Stosowanie przepisu intertemporalnego art. 2 § 1 k.w. odbywa się poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w dacie popełnienia czynu i dacie orzekania obowiązuje ta sama ustawa, a jeżeli między tymi zdarzeniami następuje zmiana ustawy, jakie ma ona znaczenie dla orzekania. W konkretnym przypadku jest oczywistym, że czyny obwinionych nie stanowią aktualnie wykroczenia i nie stanowiły go w dniu wydania orzeczenia przez Sąd I instancji, bo doszło do zmiany przepisów konkretyzujących normę art. 116§1a k.w. Skoro więc doszło do depenalizacji czynów, o które obwinieni byli A. H. i K. E., to w konsekwencji obowiązkiem Sądu Rejonowego było uniewinnienie ich od zarzucanego wykroczenia. Ponieważ sąd a quo tego nie uczynił obowiązek ten przeszedł do sądu ad quem, który zasadę z art. 2 § 1 k.w. zastosował.

Sąd odwoławczy podziela bowiem pogląd z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r.w spr. I KZP 12/21, iż „Norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. (podobnie, jak w art. 4 § 1 k.k. i art. 2 § 2 k.k.s.) znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią ich wypełnienie (przepisy blankietowe), jeżeli w ustawie nie przewidziano stosownych uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie.”

Sąd odwoławczy miał równocześnie świadomość istnienia poglądu, według którego przepis art. 2 § 1 k.w. w przypadku czasowych ograniczeń, zakazów, nakazów, wynikających z normy wypełniającej normę blankietową art. 116 § 1a k.w. (przepisy rozporządzenia) nie ma zastosowania. Jednak należało mieć na uwadze, że w orzecznictwie przeważa korzystny dla niesubordynowanych sprawców pogląd, że zniesienie danego ograniczenia wyłącza możliwość późniejszego ukarania za jego nieprzestrzeganie. Podkreślenia również wymaga, że pogląd „mniej korzystny” jest nieuzasadniony, gdy nie wprowadzono do zasady wyrażonej w art. 2 § 1 k.w. wyjątków.

Uwzględniając powyższe rozważania, to przy zastosowaniu art. 2§1 k.w., aktualny stan prawny nie zezwala na ukaranie sprawców wykroczeń z art. 116 § 1a k.w., których dopuścili się w miejscu (sklepie), w którym obecnie zakaz z czasu czynu nie obowiązuje.

Z uwagi na powyższe, co było już wystarczające do wydania wyroku przez sąd II instancji, co czyni zbędnym dalsze rozważania na tle innych zarzutów i argumentów z apelacji, to na podstawie art. 109 § 2 k.p.w. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił A. H. i K. E. od zarzuconych im wykroczeń z art. 116 § 1a k.w. a w konsekwencji takiego rozstrzygnięcia, kierując się dyspozycją art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.